

**miljøpartiet
de grønne**

Valgprogram 2019-2023

- Side 3 Miljø saker
- Side 4 Byutvikling
- Side 5 Næringsutvikling
- Side 6 Sykkel
- Side 6 Idrett og friluftsliv
- Side 6 Fornybar energi
- Side 7 Biologisk mangfold
- Side 8 Skole
- Side 8 Helse og sosial
- Side 9 Kultur
- Side 10 Økonomi
- Side 11 Valgliste

“Vi lover ikke gull,
men grønne
skoger»

VÅR VISJON

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse, hvor FNs bærekraftsmål skal være førende.

**miljøpartiet
de grønne**

Halden skal være en GRØNN og ÅPEN kommune hvor:

- En kan ha et godt og mangfoldig liv både i byen og på bygda, uavhengig av livssyn og bakgrunn.
- Beslutninger tas i åpne fora etter grundig og demokratisk behandling.
- Alle vedtak knyttet til budsjett, kommuneplaner og større saker legger målet om å holde den globale oppvarmingen under 1,5 grader til grunn.
- Utvikling skjer etter planer som tar hensyn til miljøet og hvor alle innbyggere gis mulighet til bred medvirkning.
- Det satses på jord- og skogvern.
- Skog- og friluftsområder utnyttes på en bærekraftig måte.
- Strandsone langs fjorden og vassdragene bevares og gjøres tilgjengelig.
- Transportsystemet er miljøeffektivt og som inkluderer sykkelveier der mennesker og varer kan transporteres med minimale klimautslipp.
- Med fokus på dyrevelferd, der dyr har en egenverdi.
- Med ansvar for å bevare det biologiske mangfoldet.

Halden skal være en by med:

- Bevaring av byens historiske bygninger og arkitektoniske miljø som Os skole, Rødsberg ungdomsskole og bibliotekbygningen.
- Fokus på grønn næringsutvikling.
- Gode bomiljøer i gang- og sykkelavstand fra jobb og fritid, med et nettverk av sykkelveier.
- Klima-vurderinger lagt til grunn for boligområder og annen utbygging.
- Fredriksten som byens merkevare og hovedarena for store arrangement.

Kjernesaker:

- Bærekraftig og sosial boligbygging.
- Halden som sykkelby.
- Dobbeltsporet jernbane mot Sverige.
- Reetablering av naturområder og prioritere Tyska og Hollenderen som park og opplevelsesområde.
- Livssynsnøytralt seremonirom og gravplass.

Hva vi har lykket med i inneværende periode:

- Bestemmelser om avrenning fra kunstgressbaner.
- Forbud mot heliumballonger.
- Plassering av ny idrettsarena i sentrum.
- Pådriver for bruk av miljøvennlige bygningsløsninger som massiv tre.
- Pådriver for at klima og miljø skal være et hovedmål for Halden kommune.
- Ulveholtet regulert som friluft- og naturområde.

STRATEGI - ARBEIDSFORM

MDG er et uavhengig parti som i særlig grad engasjerer seg i miljøsaker. Vi vil si ifra der andre tier og ta opp saker til allmenn debatt. Vi har nær kontakt med miljøorganisasjoner, velforeninger og miljøengasjerte mennesker, og søker støtte hos andre partier fra sak til sak for å få til bedre miljømessige løsninger. Vi samarbeider med grønne partier i andre land om klima og andre aktuelle saker.

MILJØSAKER

En økende utbyggingspress i norske byer medfører at stadig flere grønne lunger forsvinner. I Halden må vi ta vare på de naturområder som både ligger inne i byen og rundt byen slik at alle uansett alder og hvor de bor, har kort vei til et friområde. For å sikre at planer og utbyggingstiltak i kommunen er utformet i forhold til å gi størst mulig klimaeffekt, opprettes det en funksjon som **Klimaombud**. Vedkommende skal vurdere klima og miljø effekten av planforslag / nye tiltak og avgi uttalelse til besluttede organ. Trenger ikke være en fast stilling, men et betalt verv eller ansvarsområde for fagperson i kommunens administrasjon.

Vi vil:

- Prioritere kortreist mat og tjenesteproduksjon.
- Redusere plastbruken i Halden blant annet gjennom et forbud mot plastposer, avgift på plast og overgang til nedbrytbare materialer.
- Ha gratis avfallslevering på Rokke inntil 100 kilo.
- Støtte lokale ryddeaksjoner av søppel.
- Bevare dyrka mark til matproduksjon.
- Bevare eksisterende grøntstruktur inklusiv balløkker og friområder. De fleste av disse områdene ligger i boligområder og bør fornyes og tilrettelegges for lavterskel aktivitet.
- Videreutvikle et nettverk av turstier gjennom byområdet, både langs fjorden og opp til Høiås og Ertemarka. Verne skogs- og friområdene ved Tistedal skole.
- Ta vare på skog og utmarksområder slik at det kan drives et bærekraftig skogbruk, bevare artsmangfoldet og tilrettelegge for et aktivt friluftsliv.
- At Halden kommune skal ha fokus på å skape en insektvennlig by.
- Mer balansert byutvikling og styrking av Iddesiden ved å bygge tunnel fra Vaterland bro til Risum.
- Planfeste at nybygg må legges minst 3 meter over middels havnivå av hensyn til framtidig havstigning og ekstremvær.
- Fordele boligbyggingen på leiligheter i sentrum og feltmessig utbygging utenfor sentrum. Aktuelle nye områder legges på lavproduktiv mark, som sydover fra Brekkerød mot Bærengen, på Sommero og Hovsfjellet. I tilknytning til alle nye boligområder må det sikres tilstrekkelig med grønne friområder.

- Tilrettelegge for en hundepark der hunder kan løpe fritt og få utløp for sine behov.

Park for mangfold og opplevelser i sentrum

Hollenderen og Tyska kan bli byens frodige og opplevelsesrike, sentrumsnære parkområde. Her bør folk i alle aldre kunne legge sine daglige turer, her bør turveien gi god tilgjengelighet for barnevogner og rullestoler. Her bør det være sittegrupper og trygg bål plass, lekeapparater og treningsapparater, klatreinnetninger i noen av trærne og en lav trebro inn mot undergangen ved Refne og kyststien videre gjennom Remmendalen.

Området bør i tillegg ryddes for en del småkratt, mange store trær må bevares, en del stubbeskudd må få vokse til nye trær. Innplantning av noen nye trær, busker og andre planter kan gi en park med åpne partier vekslende med tett vegetasjon for å gi sangere og andre småfugler gode levesteder.

Daglig mosjon, trening og naturopplevelser er viktig for trivsel og helse. Sentrumsnære rekreasjonsområder med høy kvalitet er

spesielt viktige for folkehelsen fordi de kan brukes på korte, daglige turer uten bilkjøring.

Andre sentrumsnære naturområder vi ønsker å bevare er Sauøya og ubebygde områder langs Tista. Skogen mellom Saugbrugs og Veden bør sikres ved kommunalt vern.

BÆREKRAFTIG BYUTVIKLING

Mange sliter med å skaffe seg en bolig i dagens marked; personer med lav inntekt og ungdom i etableringsfasen. Prosjektet om oppfølging av lavinntektsfamilier må derfor utvide fokus og se på muligheter til å benytte kommunale eiendommer til sosial boligbygging.

En konsekvens av at folkehelse og miljø skal være grunnleggende for alle kommunale beslutninger er at kommunen må utvide vurderingsgrunnlaget i mange saker. Ofte glemmes det å vurdere hvordan brukerne av et tiltak vil påvirke miljøet, det sees bare på den kommunale budsjettvirkningen. Skal Halden få flere til å gå og sykle når de skal på skole, jobb, handle, komme på fritidsaktiviteter, må disse funksjonene lokaliseres i nærheten av der brukerne bor.

Kommunen har i tillegg til å være en tjenesteleverandør, også en rolle som samfunnsutvikler og må være en viktig aktør i et markedsbasert lokalsamfunn. Kommunen må ta et sosialt ansvar. Skal vi få barnefamilier til å bo i sentrum, må det tas grep i kommunal regi.

Det satses mye på et områdeløft på Nordsiden, men det må være en strategi for hvordan det kan utvikles et variert botilbud i sentrum. Det er ikke nok bare å bygge ny skole på Os, den skal ha elever også. Derfor kan det ikke bygges penthouseleiligheter til 8-10 mkr. eller mer på toppen av alle ledige tomter i sentrum. Kommunale tomter må kunne brukes til sosial boligbygging rettet mot lavinntektsfamilier og ungdom i etableringsfasen. Dette er en politikk i tråd med FNs første bærekraftsmål om å utrydde fattigdom.

Sentrumsplanen skal være retningsgivende for utbygging i sentrum:

- Tilrettelegge arealer for boligfortetting i sentrum. Kommunen må inngå utbyggingsavtaler med utbyggere for å sikre nødvendig boligsosial utbygging.

- Legge lokk over Håkon 7s gate slik at det skapes et bilfritt område mellom St. Joseph og Os skole. Slik vil Os Alle og Busterudparken bli et mer sammenhengende grønt område.
- Utvikle Kulturkvartalet med Arbeidersamfunnet og Folkets Hus. Opparbeide Svend Elvestads Plass, Violgata, skolegården og branntomta som en åpen plass med ensartet belegg og vegetasjon.
- Beholde Storgata som hovedåre for gang- og sykkeltrafikk på Nordsiden, endre trafikkmønstret i Violgata og nederst i Oscarsgate for å bedre forholdene for myke trafikanter.
- Etablere tunnel- løsning fra Grønland til hhv. Adelgata og opp til Risum. Dermed fjernes biltrafikk gjennom Elvegata. Iddeveien blir en sykkelvei, trafikkorker i forbindelse med store arrangement på Fredriksten blir borte, noe som vil redusere CO2 utslipp og reisetid til Idd.
- Sikre grøntarealer og gangvei på begge sider langs Tista helt opp til Tistedalen.

I de ytre deler i kommunen kan det tilrettelegges for mer spredt boligbygging i tilknytning til eksisterende grender og bebyggelse.

NÆRINGSUTVIKLING

Den digitale revolusjonen vi opplever i dag har kommet som et resultat av den enorme utviklingen av Internett gjennom de siste 20 årene. Sannsynligheten er stor for at vi i de neste 20 årene vil bruke store ressurser på å sikre de tjenester og produkter som er utviklet gjennom den digitale revolusjonen. Digitalisering i vår tid handler derfor om å utvikle nye digitale produkter og tjenester samt å sikre disse mot dataangrep og misbruk. Ikke minst er det viktig å utnytte den kunnskapen som finnes i kompetansemiljøer i Halden på de menneskelige og organisatoriske faktorene innen digitalisering til å sikre eksisterende samt å skape nye bærekraftige arbeidsplasser.

Vi ønsker å støtte opp under utviklingen av ny digital næringsvirksomhet i Halden. Dette ved å sikre gode rammevilkår for den lokale høgskole- og instituttsektoren samt andre kompetansemiljøer.

Områdene på Mølen vil være meget attraktive næringsområder med sin beliggenhet inntil både jernbane og havn. Så lenge fremtidig jernbane inn til og gjennom sentrum ikke er avklart, bør det ikke foretas tunge investeringer i området. Her kan det etableres virksomheter som ikke krever større byggearbeider, eksempelvis terminalvirksomhet, salg og service av småbåter og et handels- og serviceknutepunkt for maritim virksomhet, særlig knyttet til fritidsbåter.

Halden er en betydelig skogbrukskommune, og utnyttelse av trevirke kan utvikles. Tre og olje er bygget opp av grunnstoffet karbon. Hvis vi kan erstatte svart karbon med grønn karbon vil dette kunne gi både verdiskapning og klimagevinst. I fremtiden vil vi kunne erstatte alt som i dag blir laget av petroleum av produkter laget av tre. Det er viktig å bevare høybonitets skogsområder som produksjonsområder og for å sikre biologisk mangfold.

For at folk skal bruke butikker i sentrum og ha tid til å utføre ærend, bør det tas i bruk parkeringsskiver og ha gratis korttidsparkering i sidegatene til Storgata.

Industriområdene på Sørli bør utnyttes bedre og ta imot mer arealkrevende virksomheter. Utbygging langs E6 bør unngås og det gamle kulturlandskapet må mest mulig bevares i tråd med nasjonale retningslinjer. Boligutbygging i Vestre Berg bør konsentreres til Sponvika slik at dette tettstedet får grunnlag for offentlig og privat service.

JERNBANE

Jernbanen gjennom Halden er Norges viktigste. Den må utvikles til å avlaste E6 for godstrafikk. Dagens nivå på 2700 lastebiler daglig Svinesund - Oslo, tilsvarer 27 godstog. Prognosene tyder på at godstrafikken øker

så mye at E6 vil være sprenget, med saktegående køer store deler av dagen. Ved ikke å vedta dobbeltspor til Sverige i transportplanen, har Stortinget lagt opp til Østfolds største miljøproblem, med forurensninger, støy, stress og ulykker.

MDG vil både i kommunen og i Stortinget kjempe for å få bygd dobbeltsporet til grensen innen 2025 og i samarbeid med Miljøpartiet i Sverige få svenske myndigheter til å bygge sin resterende del samtidig, slik at sammenhengende dobbeltspor til Gøteborg havn kan avlaste E6 om 10 år. Ved hjelp av utenlandsk ekspertise til planlegging og bygging, er dette fullt mulig.

SYKKEL

Hvis biltrafikken skal reduseres, kan dette ikke ensidig oppnås ved å legge restriksjoner på bilbruk. Det må også legges til rette for alternative transportmåter blant annet ved å gå og sykle. Plassering av publikumsrettede virksomheter er også et viktig virkemiddel. Det nye oppvekstsenter og idrettsarena på Os får en god plassering transportmessig. En stor del av byens befolkning vil bo innen en radius på 4 km og selv innen en radius på 2 km bor det mange. Dette er avstander som kan nås til fots eller best med sykkel eller el-sykkel.

Som en del av planleggingen av Os arena, må det utarbeides planer for sikre sykkelruter til Os og til sikker sykkelparkering ved anlegget. Bortsett fra å ha vedtatt en Plan for hovednett for sykkeltrafikk, som først og fremst omfatter sykling langs fylkesveier, har kommunen gjort lite når det gjelder å legge bedre til rette for sykling på kommunal veier.

Rødsveien er velegnet som sykkelvei til og fra sentrum. Det bør etableres en sikker kryssingsmulighet over Stadionbakken.

Kommunen må utvikle et nettverk av veier og stier hvor sykkel har fortrinnsrett. Det kan blant annet gjøres ved bedre skilting og merking i veibanen. Overgangsfelt for sykkel må markeres og kanter på eksisterende fortau fjernes. Det er viktig med bedre skille mellom de som sykler i høy hastighet, og barn og gående som ofte kan benytte fortau.

Der sykkelvei krysser bilvei, skal bilisten ha vikeplikt. Ved bygging av nytt dobbeltspor mot Sverige, vil dagens jernbanespor til Tistedal kunne omgjøres til sykkel- og gangvei. Vi vil arbeide for sammenhengende sykkelveier fra Tistedal langs Tista og videre til Svinesund og Sponvika. Gågata må beholdes bilfri og vil være en viktig del av sykkelveinettet i sentrum. Vi vil se på muligheten for et nettverk for bysykler.

IDRETT OG FRILUFTSLIV

Friluftsliv er viktig for både barn og eldre, men en del av det krever tilrettelegging. Halden er både en kystkommune med en lang strandsone langs Iddefjorden og samtidig fylkets største skogkommune. Mye av tilretteleggingen gjennomføres av frivillige lag og foreninger.

Til vedlikehold av lysløyper og turstier må kommunen yte tilskudd. Kommunen må derfor øke sine tilskudd til denne frivillige aktiviteten.

Byggeforbud i strandsonen må innskjerpes i tråd med reglene i den nye planloven. Det må arbeides aktivt for å sikre adgang for allmennheten langs strandsonen og få fjernet private stengsler.

Kommunen må planfeste turstier og veier når reguleringsplaner skal vedtas. Det må foretas opprydding i private brygger og lages mer konsentrerte bryggeløsninger for hytteiere og beboere langs fjorden.

Trening med egen kroppsvekt i utendørs treningsanlegg er ett lavterskel tiltak for uorganisert idrett. Dette har blitt en populær aktivitet som er en naturlig, sunn og skadeforebyggende treningsform som er allment tilgjengelig og kan plasseres hvor som helst. Vi ønsker å etablere utendørs treningsanlegg i sentrumsnære områder i valgperioden.

Halden har et aktivt idrettsliv som i all hovedsak drives på frivillig basis. Kommunen må prioritere midler til idrettsanlegg og støtte lagenes søknader om spillemidler. Kommunen må satse mer på tiltak som fremmer folkehelsen og søke øremerkede midler til slike prosjekt.

FORNYBAR ENERGI OG ENERGIEFFEKTIVISERING

Vannkraften er overlegen som fornybar energikilde, og produksjonen fra eksisterende anlegg kan økes betydelig ved oppgradering av turbiner og overføringsledninger. Varmepumpeteknologi, med varmekilder i berg, jord, vann eller luft, gir en betydelig innsparingseffekt, og bør stimuleres av kommunen, sammen med energi fra solfangere og solceller samt god isolering og bygging av lavenergihus. Krav bør settes i reguleringsplaner, og kommunale tilskudd bør vurderes. Teknologi som gjør at forbrukerne kan levere strøm til nettet når de produserer mer enn de bruker, bør stimuleres. Kommunale bygg må oppgraderes med sikte på energieffektivisering.

Til kommunale tjenestebiler bør det først og fremst brukes el-biler, for tyngre biler biogass-drift. Et tilstrekkelig antall ladestasjoner må etableres og fyllstasjoner for biogass og hydrogen bør også bygges ved E6 (Svingenskogen) for å betjene trafikken til og fra utlandet. Hydrogen, som bare gir rent vann som utslipp, er en miljøvennlig energibærer for fremtiden, og Halden bør bli et viktig knutepunkt på hydrogen-stamveien gjennom Europa. Diesellaggregater bør erstattes med miljøvennlige alternativer.

Vindkraft kan være en aktuell energikilde noen steder, men ikke der anleggene kommer i konflikt med større natur- og verneinteresser. Siden energiprisen blir høy, levetiden for vindmøllene kort og støy og naturinngrep betydelige, har ingen av de siste prosjektene lansert i Halden kommune vært akseptable.

BIOLOGISK MANGFOLD OG TRUSLER

Halden kommune må arbeide aktivt for å sikre mangfoldet av arter i kommunen og særlig ta vare på rødlistede arter. Forvaltningen av store rovdyr må skje i samsvar med overordnede retningslinjer og et samarbeid mellom norske og svenske myndigheter. Skremselspropaganda og utryddelsespolitikk må ikke få styre. Villsvin, som nå har etablert seg i kommunen, må forvaltes som annet storvilt med fastsatte jakttider.

Iddefjorden må beskyttes mot innvandring av arter som spres med ballastvann og kan ødelegge økosystemer i fjord eller elv, derfor må urensset ballastvann ikke slippes ut i fjorden.

Aktivt fiske på rømt oppdrettslaks bør vurderes for å skjerme den verdifulle lokale villaksen mot genforurensning.

Det er viktig å beholde det rike biologiske mangfoldet på og ved Svinesundtersklene, og forvaltningen må skje i samarbeid med svenske myndigheter.

Halden kommune må aktivt jobbe for å bevare og restaurere områder med høyt biologisk mangfold. Dette er bekker og bekkedaler, strandkanter, områder med næringsrikt jordsmonn, områder som har vært skånet for menneskelige inngrep, dammer og myrer. Klimahensyn gjør at grøfting av myr og uttak av torv må unngås.

SKOLE

De Grønne vil fremme dybdelæring og læringsglede. Læring må skje i varierte omgivelser og ta utgangspunkt i barn og unges iboende evne og vilje til å lære og utvikle seg. Det vil vi legge til rette for gjennom en friere og mer verdibasert skolepolitikk.

Derfor vil vi jobbe for at:

- De tre tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap samt bærekraftig utvikling prioriteres spesielt, både i- og utenfor klasserommet.
 - Praktisk estetiske fag og ferdigheter verdsettes høyere.
 - Alle skolene i Halden skal ha egen skolehage.
 - Halden skolene gjennomfører «Uke 6» kampanjen
 - Barnehager og Haldenskolene skal bruke bærekraftig og lokalprodusert mat.
- Haldenskolene skal være hjertesone skoler.
 - Haldenskolene i samarbeid med elevene har gode rutiner for systematisk arbeid i bekjempelse av diskriminering, mobbing og hatprat.
 - Alle elever har tilgang til leksehjelp.
 - Vi sikrer en god og målrettet opplæring som øker flerspråklige og spesielt nyankomne sine muligheter til å lykkes med norsk språkopplæring på grunnskolenivå, økt utbytte og gjennomføring av videregående opplæring og/ eller økt forankring i reelt arbeidsliv.
 - Det innføres kulturskoleundervisning som en del av SFO-tilbud.
 - Arbeidet fortsetter med å oppfordre og bevisstgjøre lokale bedrifter til å ta inn elever fra videregående skole som lærlinger.

HELSE- OG SOSIALTJENESTER

Den sosialfaglige kompetansen bør økes på kommunalt nivå. Det er viktig å styrke arbeidet for de svake gruppene/ fattige med mer omfattende og målrettede tiltak.

Satsene for sosial stønad bør økes og ligge på et verdig nivå som følger lønns- og kostnadsutviklingen ellers i samfunnet.

Kommunen bør i økende grad i samarbeid med NAV bidra til og stimulere til meningsfulle og målrettede tiltak, slik at de som er avhengige av sosial stønad til livsopphold kan hjelpes inn i mer varige løsninger.

Rus/ psykiatritjenesten må styrkes, med økt lavterskeltilbud og økt samarbeid mellom kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten for å gi best mulig sammenheng i tjenestetilbudet.

Vi vil øke bevisstheten rundt LHBTI-kulturer, synliggjøre LHBTI-perspektiver.

Frisklivssentral må videreføres. Det er et godt, forebyggende tiltak med en tilleggseffekt som gir mennesker muligheter for møtepunkter og positiv aktivisering. Innføring av «Grønn resept» i kommunen vil være en positiv konsekvens av dette.

Boliger egnet for eldre bør plasseres nær offentlig og privat service slik at flest mulig kan klare sine daglige gjøremål selv. Det må være et mål å bygge eldreboliger med lav/moderat husleie som ikke gjøres avhengig av maksimalt botilskudd.

Hjemmesykepleien må styrkes gjennom en bedre organisering og øket bruk av faste ansatte med fagkompetanse. Det styrker kvaliteten og forutsigbarheten, både for de ansatte og brukerne.

Den foreslåtte samlokaliseringen av 3 avdelinger ved Båstadlund Arbeid- og aktivitetssenteret og flytte de til Asak skole, er en sak hvor det ikke er foretatt noen miljøvurdering. Mange av brukerne bor i dag i egne boliger i gangavstand fra Båstadlund og kommer seg på jobb på egenhånd. En flytting til Asak vil kreve at mange må transporteres med bil. MDG støtter NFUs protester mot denne flyttingen. De påpeker behovet for egenmestring og reduserte transportkostnader. **Å gå på jobb** er for denne gruppa viktig i forhold til mosjon og i tråd med kommunens folkehelsestrategi.

KULTUR

I tråd med vår visjon om et mer åpent lokalsamfunn, må det legges til rette for et mangfold av kulturuttrykk, både i form av bidrag fra byens egne, og i form av å hente inn krefter utenfra. Det er viktig å vektlegge den lokale kulturarven, samtidig som vi er åpne for nye kulturuttrykk. Kommunen og kulturrådet bør ta initiativ slik at kunst og kulturforeninger i Halden driftes på tilsvarende måte som idrettsforeninger. Det er mange barn og unge som ikke er aktive i idretten, men som ønsker et annet tilbud. Utfordringen til kulturen i motsetning til idretten er at de mangler en organisering som legger til rette for frivillighet og å eie egne lokaler. Rockehuset, Domino, ungdomshuset og bymisjonen har sine tilbud, men det er fortsatt mange uten tilbud.

Viktige punkter er:

- Det Norske Blåseensemble er en av kommunens viktigste kulturambassadører og støtten må opprettholdes. Samarbeidet med barne- og ungdomskorps videreutvikles slik at de kan få inspirasjon og kunnskaper i sitt arbeid for videre øvelser.
- Korpseene må sikres tilstrekkelig tilskudd til drift.
- Kulturskolen skal styrkes og se på mulighet til å tilby flere aktiviteter
- Fredriksten festning er i dag et sivilt anlegg som må bevares både som et nasjonalt historisk anlegg og arena for større kulturarrangement som vekker interesse langt utover Haldens grenser.
- Halden har tradisjonelt hatt mange innbyggere som tilhører trosretninger utenfor statskirken. Kapellet på Os er i dag ofte for lite for større begravelser og er ikke nøytralt innredet.
- Det er behov for et livssynsnøytralt lokale hvor ulike trosretninger kan gjennomføre dåp, konfirmasjon og begravelser.
- Biblioteket er en av de viktigste kulturbærere i kommunen for alle aldersgrupper. Biblioteket i Halden skal være en sentral kulturinstitusjon i kommunen – et samlingspunkt i rolige omgivelser for barn, ungdom, studenter og eldre.
- Vi ønsker at biblioteket skal bli et samlingspunkt med mange ulike aktiviteter for folk i alle aldre. Samtidig er det viktig at det fortsatt er tilgang til stille/leserom for de som ønsker ro. Vi ønsker at tilbudet utvikles og at lokalene tilpasses. Mange biblioteker rundt om i landet har lyktes med dette.
- Kommunen må være på utkikk etter egnede ungdomshuslokaler hvor mange aktiviteter kan samles. Hip hop ungdom trenger et egnet lokale.

- Kommunen må finne ledige lokaler som kan bli brukt til e-spill. Kommunale bygg kan omdisponeres til kunstnerhus, fellesverksteder, øvingsrom, studioer o.l.
- Plan og kulturminnekompetansen må styrkes.

KOMMUNAL ØKONOMI

Vi vil at kommunen skal ha en bærekraftig økonomi. Det kommunale regnskapsresultat uttrykt ved mer/mindre forbruk, gir ikke uttrykk for bærekraft, men hvordan kommunens vedlikeholdes. Avdrag i stedet for avskrivninger utgiftsføres. Bærekraftig økonomisk utvikling forutsetter at kommunens egenkapital vedlikeholdes og at kapitalslit/avskrivninger dekkes av driftsoverskuddet.

Halden kommune har et svært høyt vedlikeholdsetterslep av eiendommer, og dette må opp på anbefalt nivå. I MDG mener vi at rehabilitering og vedlikehold av bygningsmasse er mer økonomisk og miljømessig forsvarlig enn å rive bygninger i god stand for å bygge nytt. Dette vil også spare kommunen for store kostnader ved nybygging.

I 2020 er det vedtatt en 10% oppjustering av eiendomskattetakstene. MDG ønsker en re-taksering av private boligeiendommer gjennomføres i planperioden. I den forbindelse bør skattesatsen justeres ned, slik at skattetrykket ikke økes ytterligere. Skattesatsen kan deretter justeres årlig slik at realverdien av skatteprovenyet holdes på samme nivå. Av sosiale fordelingshensyn bør en justering av bunnfradrag også vurderes.

Å utnytte ressurser effektivt er essensen i god kommunaløkonomi. Sirkulær økonomi innebærer et utvidet syn på hva som er ressurser og hvordan de kan utnyttes mest mulig effektivt. Kommunen bør legge til rette for deling, reparasjon og gjenbruk. Rokke avfallsstasjon må oppgraderes, ryddes og tilrettelegges bedre for gjenbruk.

Kommunen må etterstrebe innkjøp av miljøsertifiserte produkter, og øke innkjøp av Fairtrade produkter. Vi vil også jobbe for at det skal finnes vegetarisk og økologiske alternativer i alle offentlige institusjoner, virksomheter og kantiner. Prioritere kortreist mat og tjenester. Kommunen må oppmuntre til lokal dyrking og distribusjon av landbruksprodukter. Andelsjordbruk og skolehager må prioriteres.

Det må opparbeides et disposisjonsfond for å dekke framtidig forventede økte kapitalkostnader. Kommunen har i en årrekke benyttet en strategi med 100% lånefinansiering, basert på store samlede lån med vektet avdragstid og hovedsakelig med flytende renter som delvis er sikret med rentebytteavtaler.

POLITISK ORGANISERING

Utvikling av lokalsamfunnet skal skje med bred medvirkning fra næringsliv, lag og foreninger, ungdom og engasjerte borgere. Vi vil etablere opplegg for evaluering av større kommunale prosjekter. Ved å gjennomføre mer åpne planprosesser, kan mange flere bidra.

Antall politiske hovedutvalg bør reduseres, og det er spesielt viktig å ha bare et hovedutvalg med ansvar for økonomi, planlegging og næringsutvikling. Kommunen må ha et effektivt Kontrollutvalg, hvor opposisjonen har leder og flertall

KANDIDATER

Vår valgliste til kommunestyret i Halden

Miljøpartiet De Grønne Halden valgliste 2019			
Navn	Fødselsår	Yrke	
1 Johan Johansen	1986	Lærer	
2 Vibeke Julsrud	1956	Landbruksrådgiver	
3 Simen Paulsen	1987	Lærer	
4 Amalie Lund	2001	Student	
5 Anne-Birgith Mørkved	1984	Sosialantropolog	
6 Terje Johnsen	1960	Spesialrådgiver	
7 Maryan Syversen	1987	Student	
8 Gitte Motzfeldt	1970	Samfunnsgeograf	
9 Inger Lise Haavelsrud	1967	Adjunkt	
10 Elin Corneliussen	1972	Administrasjonssef	
11 Kjetil Nøding Stenvik	1983	Konsulent	
12 Ingrid Margrete Davidsen	1958	Biblioteksekretær	
13 Hans Christian Nygaard Wang	1966	Advokat	
14 Kathrine Walthinsen	1965	Biblioteksjef	
15 Heidi Nygaard Wang	1963	Sykepleier	
16 Hans Jan Bjerkely	1940	Biolog	
17 Ole Aasen	1957	Vaktmester	
18 Hege Vold Jensen	1962	Lærer	
19 Morten Lund	1961	Trygdet	
20 Elin Ajer S. Andreassen	1977	Overingeniør	
21 Arild Syvertsen	1953	Statslos	
22 Trine Uldalen	1955	Omsorgsarbeider	
23 Magne Staal	1961	Mekaniker	
24 Kjartan Halstvedt	1975	Produktsjef	
25 Raymond Svendsen	1970	IT- konsulent	
26 Ronald Nolet	1954	Samfunnsgeograf	
27 Harald Oseland	1965	Høgskolelektor	
28 Øivind Holt	1947	Samfunnsøkonom	

VÅRE TRE KUMULERTE

Bli kjent med våre tre kumulerte kandidater

Johan Johansen er vår 1. kandidat. Han har vært medlem av MDG siden 2013 og i styret til Halden MDG siden 2017. Biologisk mangfold, skole og bærekraftig byutvikling er politiske områder av spesiell interesse.

Vibeke Julsrud er vår 2. kandidat. Hun har vært medlem i MDG siden 2004 og representant i kommunestyret i 16 år. Medlem i Fylkestinget og opplæringskomiteen fra 2015. Styreleder i MDG fra 2010. Kjernesaker for meg er kultur, miljøraker, sykkelveier og jordvern.

Simen Paulsen er vår 3. kandidat. Han er nytt medlem av MDG og styret. Forbruk, bærekraftig byutvikling, skole og sosiale forskjeller er områder av spesiell interesse.

Fra venstre: Johan Johansen, Vibeke Julsrud og Simen Paulsen

miljøpartiet
de grønne

FOR MENNESKER OG MILJØ